

การสัมมนารับฟังความเห็น โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. เรื่องในการมีส่วนร่วม

การประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกฎหมายนั้นด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือความคิดเห็นจากผู้ซึ่งมีสิทธิหรือหน้าที่หรือได้รับผลกระทบที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว รวมทั้งพัฒนาคุณภาพของกฎหมายให้เป็นกฎหมายที่ดีและมีเท่าที่จำเป็นตามหลักการของมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

กระบวนการมีส่วนร่วมดังกล่าว สำนักงาน กกพ. ได้มีประกาศสำนักงาน กกพ. เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อเป็นการประกาศให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิธีการรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐

๒. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

๒.๑ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่รับฟังความคิดเห็น

กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบด้วย ๕ กลุ่มดังต่อไปนี้

๑) กลุ่มผู้ควบคุมกำกับ และรัฐบาล ได้แก่ คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน คณะกรรมการผู้ใช้พลังงานประจำเขต (คพข.) คณะกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า (คพรพ.) คณะกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าตำบล (คพรต.) คณะอนุกรรมการและคณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (สำนักงาน กกพ.)

๒) กลุ่มหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก กรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อุตสาหกรรมจังหวัด กระทรวงพลังงาน สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน เป็นต้น

๓) กลุ่มผู้รับใบอนุญาตการประกอบกิจการพลังงาน

๔) กลุ่มผู้ใช้พลังงาน และประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากกิจการพลังงาน

๕) กลุ่มนักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านการประกอบกิจการพลังงาน

๒.๒ วิธีการดำเนินการรับฟังความคิดเห็น

๒.๒.๑ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมายผ่านเว็บไซต์ www.law.go.th ที่จัดทำขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และผ่านระบบสารสนเทศของสำนักงาน กกพ. บนเว็บไซต์ www.erc.or.th เป็นระยะเวลา ๓๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๕ - วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕ โดยมีการเผยแพร่ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น ประกอบด้วย ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสาระสำคัญของกฎหมาย สภาพปัญหาและความจำเป็นของการมีกฎหมาย ข้อมูลสถิติที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย การวิเคราะห์และความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมายเบื้องต้น และความเหมาะสมที่จะคงไว้ซึ่งระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการการให้อำนาจดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่หรือการกำหนดโทษอาญา พร้อมแบบสำรวจการรับฟังความคิดเห็น

๒.๒.๒ การจัดเวทีสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งในกรุงเทพมหานครและภูมิภาคต่างๆ ร่วมกับจัดสัมมนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online) จำนวน ๕ ครั้ง

๒.๒.๓ การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) มุ่งเน้นกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงและผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์เกี่ยวกับประเด็นที่จัดการระดมความคิดเห็นในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง จำนวน ๓ ครั้ง

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

๓.๑ จำนวนผู้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น

วิธีการรับฟังความคิดเห็น	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					จำนวน (คน)
	กลุ่มผู้ควบคุมกำกับและรัฐบาล	กลุ่มหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง	กลุ่มผู้รับใบอนุญาตการประกอบกิจการพลังงาน	กลุ่มผู้ใช้พลังงาน	กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านพลังงาน	
๑. ผ่านระบบกลางทางกฎหมายและระบบสารสนเทศของสำนักงาน กกพ. จำนวน ๓๐ วัน	๓	-	๓	๔	๒	๑๒
๒. การจัดเวทีสัมมนา จำนวน ๕ ครั้ง	๗๙	๕๕	๖๙	๗๒๒	๓๖	๙๖๑
๓. การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จำนวน ๓ ครั้ง	๑๒	๒	-	๑๙	๗	๔๐

วิธีการรับฟังความคิดเห็น	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					จำนวน (คน)
	กลุ่มผู้ควบคุมกำกับและรัฐบาล	กลุ่มหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง	กลุ่มผู้รับใบอนุญาตการประกอบกิจการพลังงาน	กลุ่มผู้ใช้พลังงาน	กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านพลังงาน	
๔. การประชุมหารือร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕ ครั้ง	๒๒	๔๘	-	-	๔๕	๑๑๕
รวมจำนวน	๑๑๖	๑๐๕	๗๒	๗๔๕	๙๐	๑,๑๒๘

๓.๒ สรุปผลรับฟังความคิดเห็น

ผลสรุปจากการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ โดยสรุปดังต่อไปนี้

๑) ขอบเขตการบังคับใช้

- ควรมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้ขอบเขตภารกิจและความรับผิดชอบของ กกพ. มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๒) การให้ความหมายตามคำนิยาม

- ควรมีการแก้ไขปรับปรุงบทนิยามให้ครอบคลุมและสามารถรองรับการพัฒนาของเทคโนโลยีและอนาคตของธุรกิจพลังงาน
- ควรกำหนดนิยามให้ครอบคลุมกับรูปแบบธุรกิจพลังงานในปัจจุบันให้ได้มากที่สุด รวมทั้งกำหนดอัตราค่าบริการในการขนส่งก๊าซธรรมชาติผ่านระบบต่างๆ ด้วย
- ควรกำหนดนิยามเกี่ยวกับการขนส่งพลังงานให้กว้างขวางขึ้น

๓) วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ

- วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติควรเป็นทิศทางหลักและกรอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยกำหนดแนวทางในการขยายรายละเอียดการดำเนินการเพิ่มเติมหรือสามารถปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับแนวโน้มการใช้พลังงานที่เปลี่ยนแปลง และไม่เป็นการสร้างภาระเกินความจำเป็นแก่ผู้ประกอบการกิจการ
- ควรปรับปรุงบทบาทของ กกพ. เป็นผู้ใช้ดุลพินิจเพื่อกำกับดูแลผลประโยชน์ของประชาชนและมุ่งเน้นบทบาทการเป็นองค์กรที่สร้างมาตรฐานกลางและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน

๔) นโยบายพื้นฐานว่าด้วยกิจการพลังงาน

- ควรมุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคประชาชน ในการติดตาม ตรวจสอบ และกำกับการดำเนินงานด้านกิจการพลังงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ควรส่งเสริมการแข่งขันและลดการผูกขาดในธุรกิจ
- ควรคำนึงถึงหลักการสร้างและส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนและผู้ใช้พลังงานได้รับประโยชน์สูงสุด

๕) ขอบเขตอำนาจของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.)

- ควรมุ่งเน้นการเป็นผู้กำกับดูแลโดยมีอำนาจอนุญาตในกิจการพลังงานที่มีความสำคัญต่อภาพรวมของประเทศเท่านั้น

๖) ระบบใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงาน

- ควรกำหนดรายละเอียดและขอบเขตของการอนุญาตตามโครงสร้างของกิจการพลังงานให้ชัดเจน
- ควรชี้แจงและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของใบอนุญาตแต่ละประเภทให้แก่ผู้ประกอบการ
- ควรกำหนดกรอบระยะเวลาการพิจารณาเรื่องใบอนุญาตไว้ในพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐
- ควรแยกบทบาทเรื่องการพิจารณาออกใบอนุญาตออกจากบทบาทในการพิจารณาบทลงโทษ
- ควรพิจารณาหลักเกณฑ์และขั้นตอนการดำเนินการต่างๆ ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการดังกล่าวก่อนออกใบอนุญาต

๗) ใบอนุญาตการปลูกสร้างอาคารหรือตั้งโรงงาน

- ควรกำหนดโทษในกรณีที่มีการฝ่าฝืนข้อห้ามก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานประกอบการกิจการพลังงานก่อนได้รับใบอนุญาตอย่างชัดเจน
- ควรปรับปรุงให้มีการรับฟังความคิดเห็นในระดับปัจเจกบุคคล

๘) การป้องกันการผูกขาดและจำกัดการแข่งขัน

- ควรมีมาตรการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการแข่งขัน การตั้งราคาที่สะท้อนต้นทุนจริง และออกระเบียบกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลด้านการแข่งขันซึ่ง

๙) หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าบริการ

- หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณยังไม่มีที่ชัดเจน ขาดการมีส่วนร่วมของผู้บริโภค ทั้งนี้ หากมีการพิจารณาแก้ไขให้การคำนวณอัตราค่าบริการมีความชัดเจนแล้ว อัตราดังกล่าวต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานการสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงของผู้ประกอบการ สามารถจูงใจให้เกิดการแข่งขันและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน ควบคู่ไปกับหลักการเข้าถึงพลังงานได้อย่างทั่วถึงและราคาเป็นธรรม

๑๐) มาตรฐานและความปลอดภัยในการประกอบกิจการพลังงาน

- ควรพิจารณาเรื่องการตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยของอาคาร ออกจากอำนาจหน้าที่ของ กกพ. และควรให้เรื่องดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- อาจพิจารณาให้มีฝ่ายตรวจสอบสถานประกอบกิจการพลังงาน โดยการขึ้นทะเบียนหรือเป็นผู้รับใบอนุญาตจาก กกพ. ในการทำหน้าที่ตรวจสอบสถานประกอบกิจการพลังงาน

๑๑) สิทธิในการเชื่อมต่อและใช้ระบบโครงข่ายพลังงาน

- ควรมีการปฏิรูปทั้งระบบโครงข่ายพลังงานไฟฟ้า โดยสนับสนุนระบบการผลิตไฟฟ้าแบบกระจายตามแหล่งการใช้ (Distributed Generation System) เพื่อให้มีการซื้อไฟฟ้าจากภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชน พร้อมทั้งสร้างระบบการบริหารเครือข่ายไฟฟ้าแบบ Smart Grid และ Micro Grid และระเบียบการบริหารจัดการเครือข่ายไฟฟ้าที่สามารถตอบสนองกับความต้องการ (Demand Response Program) รวมถึงการลดการผูกขาดในกิจการไฟฟ้าทั้งระบบ โดยแยกกิจการสายส่ง (Transmission Network) และกิจการระบบไฟฟ้า (System Operator) ออกจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เป็นองค์กรใหม่โดยเฉพาะ และให้ผู้ผลิตไฟฟ้ามีสิทธิส่งไฟฟ้าเข้าระบบแบบ Third Party Access พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการผลิตและซื้อขายไฟฟ้า
- ควรกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการที่มีโครงข่ายพลังงานรับพลังงานของผู้ประกอบกิจการรายอื่นเข้าในระบบ และผู้ประกอบกิจการที่จะเข้าเชื่อมต่อบริการควรมีส่วนร่วมในการลงทุนระบบส่งกำลังดังกล่าวด้วย

๑๒) กองทุนพัฒนาไฟฟ้า

- ควรกำหนดอัตราสูงสุดในการจัดเก็บสำหรับพื้นที่โรงไฟฟ้าแต่ละแห่ง เว้นแต่เป็นกรณีที่มีการสร้างปัญหาให้เกิดแก่มุมชนหรือสิ่งแวดล้อมก็ควรดำเนินการเรียกเก็บจากผู้ประกอบกิจการเมื่อเกิดกรณีดังกล่าว
- ควรปรับปรุงการบริหารจัดการและการใช้จ่ายเงินกองทุนโดยมุ่งเน้นการกระจายการตัดสินใจออกไปยังพื้นที่ต่างๆ
- ควรแก้ไขที่มาของคณะกรรมการกองทุนโดยกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการให้มีผู้แทนจากหลายภาคส่วน
- ควรพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์เพื่อให้ผู้ได้รับผลกระทบสามารถเสนอความคิดเห็นในการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
- ควรขยายวัตถุประสงค์ของกองทุนให้กว้างมากขึ้นโดยการใช้เงินกองทุนอาจไม่จำกัดเฉพาะเพื่อพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าเท่านั้น
- ควรกำหนดให้สามารถใช้เงินกองทุนสำหรับการแก้ไขดูแลสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของประเทศ

๑๓) คณะกรรมการคุ้มครองผู้ใช้พลังงานประจำเขต (คพข.)

- ควรกำหนดคุณสมบัติของ คพข. ให้ชัดเจนและสูงขึ้นโดยต้องเป็นผู้มีประสบการณ์เรื่องการใกล้เคียงหรือมีความรู้พื้นฐานทางกฎหมาย

- ควรใช้ระบบหมุนเวียนหรือการออกจากตำแหน่งเหลื่อมกันเพื่อให้การทำงานมีความต่อเนื่อง

๑๔) การกำหนดโทษ

- ควรวางหลักการพื้นฐานในการกำหนดโทษต่างๆ ว่าการกระทำนั้นเป็นการสร้างผลกระทบต่อสาธารณะมากน้อยเพียงใด
- ควรให้ความสำคัญกับโทษปรับที่เป็นเงินมากกว่าการรับโทษทางอาญา เนื่องจากกระบวนการตัดสินความผิดทางอาญามีความล่าช้าไม่ทันการต่อความเสียหาย
- ควรกำหนดอัตราค่าปรับในอัตราที่สมเหตุสมผลเพียงพอต่อการชดเชยเยียวยาความเสียหาย
- ควรปรับปรุงการคำนวณอัตราค่าปรับจากแบบคงที่ เป็นแบบพิจารณาตามความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือปรับตามมูลค่าการประกอบธุรกิจของผู้รับใบอนุญาต
- ควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ความผิดส่วนนี้เป็นความผิดทางอาญาหรือทางปกครองอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

สำนักงาน กกพ. ได้นำผลจากกระบวนการมีส่วนร่วมดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และจัดทำรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อจัดส่งต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตามขั้นตอนที่กำหนดให้หน่วยงานต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ผลจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว มีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน เพื่อพัฒนาการกำกับดูแลด้านพลังงานให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตซึ่งสำนักงาน กกพ. จะนำข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นและการประเมินผลสัมฤทธิ์มาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อไป

ภาพการจัดเวทีสัมมนา

การจัดประชุมกลุ่มย่อย

